

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **ZAYFERUS, o. p. s.,** se sídlem Havlíčkova 429, Kuřim, zastoupena Mgr. Marií Starou, advokátkou se sídlem Na Spravedlnosti 637, Písek, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí,** se sídlem Vršovická 65, Praha 10, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 6. 2008, čj. 500/1856/503 21/07, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 3. 2012, čj. 5 Ca 284/2008 – 33,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 3. 2012, čj. 5 Ca 284/2008 – 33, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] Dne 8. 2. 1999 byla Nadaci Zayferus udělena výjimka ze zákazu chovu zvláště chráněných živočichů v zajetí podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Nadace Zayferus dne 8. 11. 1999 zanikla výmazem z registru nadací. Žalobkyně ZAYFERUS, o. p. s. vznikla dne 14. 2. 2001. Žalobkyně pokračovala v chovu zvláště chráněných živočichů, a to dle ní na základě výjimky, která byla udělena Nadaci Zayferus. Tato výjimka měla dle názoru žalobkyně platit i pro ni.

[2] Dne 9. 10. 2007 byla žalobkyni udělena Českou inspekcí životního prostředí pokuta ve výši 58.000 Kč za správní delikt dle § 88 odst. 1 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., o

ochraně přírody a krajiny. Žalobkyně se měla správního deliktu dopustit tím, že bez povolení chovala 29 jedinců devíti zvláště chráněných druhů dravců a sov.

[3] Proti rozhodnutí o udělení pokuty podala žalobkyně odvolání. To žalovaný rozhodnutím uvedeným v záhlaví zamítl. Žalobkyně následně podala žalobu, jež byla městským soudem zamítnuta. V odůvodnění soud mj. odmítl argument, že by žalobkyně představovala právního nástupce zaniklé Nadace Zayferus. Proto na žalobkyni nepřešla výjimka ze zákazu chovu zvláště chráněných živočichů v zajetí. Žalobkyně neuspěla ani s tvrzením, že po celou dobu jednala v dobré víře. Žalobkyně dle soudu neprokázala pravdivost svých tvrzení ohledně informací, které jí měli poskytnout zaměstnanci žalovaného. Z výslechu zaměstnankyně žalovaného a z trvajícího přesvědčení žalobkyně, že je nástupnickou organizací Nadace Zayferus, se navíc dá dovozovat, že sama žalobkyně svými tvrzeními uvedla správní orgány v omyl.

II.
Shrnutí argumentů uvedených v kasační stížnosti

[4] Proti rozsudku městského soudu podala žalobkyně (dále „stěžovatelka“) včas kasační stížnost. Předně zopakovala stanovisko, že jednala v dobré víře. Jako nepodložené odmítla tvrzení soudu, že by sama uvedla správní orgány v omyl. Výpověď zaměstnankyně žalovaného je podle stěžovatelky nevěrohodná, jelikož je zřejmé, že pracovnice žalovaného nebude vypovídat proti svému zaměstnavateli. Soud tedy pochybil, když pouze na základě této výpovědi došel k závěru, že stěžovatelka nejednala v dobré víře. Stěžovatelka připomíná, že její ředitel J. H. nemá právní vzdělání. Opakovaně byla chováním správních orgánů utvrzována, že se výjimka vztahuje i na ni. Za těchto okolností to tedy byly správní orgány, které svým pochybením celou situaci způsobily. Stěžovatelka prokázala snahu splnit povinnosti kladené jí zákonem.

[5] Stěžovatelka dále zpochybnila, že byla naplněna materiální stránka správního deliktu, jelikož své chování, tedy osvětovou činnost a péči o handicapované jedince, nepovažuje za společensky nebezpečné. Stěžovatelka proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

III.
Vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti a replika stěžovatelky

[6] Žalovaný se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s městským soudem v názoru, že sama stěžovatelka patrně uvedla správní orgány v omyl, neboť tvrdila, že je právní nástupkyní Nadace Zayferus. To však není pravda, a na stěžovatelku tak výjimka přejít nemohla, což podle žalovaného představuje jádro problému. Žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[7] V replice stěžovatelka zopakovala argumenty uvedené v kasační stížnosti. Zdůraznila navíc, že právní forma subjektu nemá na poskytování péče žádný vliv. O dravce se vždy řádně starala. Bylo by nesmyslné, aby o legálně získané jedince náhle přišla

jakýmsi ze strany žalovaného spekulativně předpokládaným administrativním zákrokem spočívajícím v neudělení výjimky.

IV.
Právní názor Nejvyššího správního soudu

[8] Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, shledal přitom vady, k nimž musel přihlédnout i bez návrhu (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost je důvodná.

[10] Stěžovatelka v žalobě mj. uvedla, že nemůže souhlasit s tím, že dravci byli chováni bez povolení, tedy bez výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny. Ke každému dravci byla totiž na podkladě „centrální" výjimky (*poskytnuté Nadaci Zayferus – pozn. NSS*) vydávána registrační karta stěžovatelce. Dále stěžovatelka poukázala na nejednotnou terminologii žalovaného, který vydával registrační karty (bod 2 žaloby).

[11] Městský soud se s tímto žalobním bodem nijak nevypořádal. Své závěry uvedl jen k prvé větě bodu 2 žaloby (mnohost chovaných jedinců), a dále pak již jen, že nejednotné označování stěžovatelky v registračních kartách nemělo pro věc význam (třetí odstavec na s. 4 rozsudku). Městský soud však již vůbec nezvážil, jaký význam pro naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle § 88 odst. 1 písm. e) zákona o ochraně přírody a krajiny může mít opakované vydávání registračních karet jmenovitě pro stěžovatelku, byť na základě výjimky vystavené pro Nadaci Zayferus. Jinými slovy tedy městský soud nezvážil, zda i přes opakované vydání registrační karty stěžovatelce ta vskutku chovala dravce *bez povolení*.

[12] V bodě 4 žaloby stěžovatelka dovozovala svou dobrou víru. Argumentovala (1) informacemi, které dostala od pracovnice žalovaného; (2) tím, že ve svém přesvědčení byla opakovaně utvrzována jednáním pracovníků žalovaného, kteří na podkladě výjimky udělené Nadaci Zayferus vydávali stěžovatelce registrační karty na postupně získávané dravce; (3) předchozí kontrolou, která neshledala u stěžovatelky žádné nedostatky.

[13] Městský soud se vyjádřil k dobré víře velmi stručně. Vypořádal se jen s dopadem, který měla na tvrzenou dobrou víru stěžovatelky telefonická konzultace se zaměstnankyní žalovaného (s. 5 rozsudku, druhý odstavec). Zcela však pominul vydávání registračních karet a předchozí kontrolu provedenou u stěžovatelky ve vztahu k tvrzené dobré víře.

[14] Rozhodnutí krajského soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů tehdy, jestliže se krajský soud zcela opomene vypořádat s některým z řádně uplatněných žalobních bodů (viz např. rozsudek ze dne 1. 6. 2005, čj. 2 Azs 391/2004 – 62, rozsudek ze dne 8. 4. 2004, čj. 4 Azs 27/2004 – 74, nebo rozsudek ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004 – 73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS; všechna zde cit. rozhodnutí NSS jsou přístupná na www.nssoud.cz). Tak se stalo i v tomto případě, a to s ohledem na shora uvedené (body [11] a [13] shora).

[15] V dalším řízení městský soud mj. vyjde z toho, že odpovědnost právnických osob za správní delikty je koncipována jako odpovědnost objektivní. Základem odpovědnosti je existence protiprávního jednání či stavu. Městský soud se proto v prvé řadě musí v návaznosti na řádně uplatněný žalobní bod zabývat tím, zda stěžovatelka jednala protiprávně (bod [11] shora). Poté se bude městský soud zabývat tím (opět v návaznosti na řádně uplatněný žalobní bod), zda případná dobrá víra stěžovatelky může mít nějaký vliv na odpovědnost za správní delikt. V zásadě platí, že samotná dobrá víra nezbaví stěžovatelku sankční odpovědnosti vybudované na objektivním základě (např. rozsudek ze dne 12. 12. 2003, čj. 5 A 110/2001 – 34, nebo rozsudek ze dne 22. 3. 2007, čj. 4 As 28/2006 – 65). Na druhou stranu stěžovatelka v podstatě tvrdí, že je to správní orgán, kdo zodpovídá za nastalý protiprávní stav. Nejvyšší správní soud již judikoval, že nesprávný úřední postup může za jistých okolností být považován za liberační důvod. Uvedený implicitní liberační důvod plní v oboru správních deliktů, u kterých není podmínkou pro vznik odpovědnosti zavinění, podobnou zmírňující funkci, jakou popsal zdejší soud ve vztahu k přestupkům v rozsudku ze dne 11. 9. 2008, čj. 1 As 30/2008 – 49 (publ. pod č. 1746/2009 Sb. NSS). V něm vyslovil, že pokud protiprávní stav nastal výlučně v důsledku nezákonného úředního postupu, nenese vinu za nastalý protiprávní stav stěžovatel, tudíž subjektivní stránka přestupku není vůbec dána (viz rozsudek NSS ze dne 9. 7. 2009, čj. 7 As 17/2009 – 61, publ. pod č. 2408/2011 Sb. NSS, věc *Zayferus o. p. s.*).

[16] Protože kasační stížnost míří na otázky, které městský soud nevypořádal, nemohl se k důvodnosti těchto kasačních otázek vyslovit jako první Nejvyšší správní soud. Bude tedy na městském soudu, aby zaujal právní názor ke všem žalobním bodům [viz nález ÚS sp. zn. I. ÚS 1534/08 ze dne 17. 12. 2008 (N 225/51 SbNU 807)].

[17] Pokud se týče materiální stránky správního deliktu, nebyla tato argumentace řádně uplatněna v žalobě. Stejně tak argument údajnou nevěrohodností svědkyně Mgr. Z., pracovnice žalovaného. Jedná se o nepřípustné kasační námitky, neboť stěžovatelce nic nebránilo je v žalobě uplatnit (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

V.
Závěr a náklady řízení

[18] Kasační stížnost je důvodná. Proto soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V dalším řízení je městský soud vázán právním názorem, který je vysloven v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Městský soud především znovu posoudí celou žalobu a rozhodne též o bodech, které doposud pominul.

[19] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. srpna 2012

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu